

FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRARISH INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI NOMLI III ILMIY ONLAYN KONFERENSIYA

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish uchun interaktiv o'yinlardan foydalanishning ahamiyati

Osiyo xalqaro universiteti, Pedagogika va Psixologiya kafedrası o'qituvchisi

Lukmonova Salomat Gafurovna

Osiyo xalqaro universiteti

3-Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi, 3-BT-23 guruhi talabasi

Dilova Zuxra Baxodir qizi

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarining tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish uchun interaktiv o'yinlardan foydalanishning ahamiyati va samaradorligi o'rganiladi. Interaktiv o'yinlar orqali bolalar mantiqiy va ijodiy fikrlash, muammolarni hal qilish, qarorlar qabul qilish hamda tahlil qilish kabi ko'nikmalarni rivojlantiradilar. O'quvchilar o'yin jarayonida bilimlarni amalda qo'llash imkoniyatiga ega bo'lib, jamoaviy ishni o'rganadilar va o'z fikrlarini himoya qilishni o'rganadilar. Shuningdek, maqolada o'yinlarni ta'lim jarayoniga kiritish bo'yicha tavsiyalar beriladi va ularning afzalliklari tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Boshlang'ich ta'lim, interaktiv o'yinlar, tanqidiy fikrlash, o'yin metodikasi, jamoaviy ish, mantiqiy fikrlash, muammolarni hal qilish, pedagogika.

Boshlang'ich sinflarda o'quvchilarning tanqidiy fikrlashini rivojlantirish pedagogik jarayonning muhim maqsadi hisoblanadi. Uni shakllantirishning samarali usullaridan biri interaktiv o'yinlardan foydalanishdir. Bunday o'yinlar bolalarga nafaqat quvnoq va faol tarzda o'rganishga yordam beradi, balki fikrlash, tahlil qilish, muammolarni yechish va nostandart yechimlarni topish qobiliyatini ham rag'batlantiradi.

1. Tanqidiy fikrlashni rivojlantirishda interaktiv o'yinlarning ahamiyati

- "Tahlil qilish ko'nikmalarini rivojlantirish": Ma'lumotlarni tahlil qilishni talab etadigan o'yinlar bolalarga faktlarni taqqoslashni, o'xshashlik va farqlarni topishni o'rgatadi.

FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRARISH INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI NOMLI III ILMIY ONLAYN KONFERENSIYA

- “Muammolarni hal qilish qobiliyati”: Ko‘pgina o‘yinlar yechimini topish uchun mantiqiy fikrlashni talab qiladigan masalalarni taqdim etadi. Bu o‘quvchilarda muammolarga turli tomondan yondashish va eng maqbul yechimni izlash qobiliyatini rivojlantiradi.
- “Asoslash ko‘nikmasini rivojlantirish”: O‘z harakatlari yoki qarorlarini asoslashni talab qiladigan o‘yinlar bolalarga o‘z nuqtai nazarini asoslashni va mantiq hamda dalillarga asoslangan qarorlar qabul qilishni o‘rgatadi.
- “Ijodkorlik”: Ko‘plab interaktiv o‘yinlar muammolarni yechishda ijodiy yondashuvni rag‘batlantiradi, bu esa tanqidiy fikrlashni kuchaytiradi.

2. Tanqidiy fikrlashni rivojlantirish uchun interaktiv o‘yinlarga misollar

- “Mantiqiy masalalar va boshqotirmalar”:

Bu o‘yinlar bolalarni strategik fikrlashga, qonuniyatlarni topishga va masalani yechish uchun mantiqiy zanjirlarni kuzatishga undaydi. Masalan, Sudoku , pazllar, diqqatga yo‘naltirilgan topshiriqlar kabi o‘yinlar bolalarga strategik tafakkurni rivojlantirishni o‘rgatadi.

- “Qaror qabul qilish o‘yinlari”:

Bundan keyin nima bo‘ladi? kabi o‘yinlar bolalarga ularning xatti-harakatlarining oqibatlarini bashorat qilish kerak bo‘lgan vaziyatlarni taqdim etadi. Bu bashorat qilish va puxta o‘ylangan qarorlar qabul qilish ko‘nikmasini rivojlantiradi.

- “Tadqiqot va kashfiyot o‘yinlari”:

O‘quvchilar tadqiqot orqali yechim topishi kerak bo‘lgan ta’limiy o‘yinlar (masalan, virtual sayohatlar yoki kvestlar) ma’lumotlarni mustaqil izlash va tahlil qilish ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

- “O‘yin shaklidagi munozaralar”:

Bolalar soddalashtirilgan munozaralarda ishtirok etib, muayyan mavzularni muhokama qilishlari va o‘z nuqtai nazarlarini himoya qilishlari mumkin. Bu ularni tanqidiy fikrlashga, fikrlarini asoslashga va boshqalarning qarashlarini hurmat qilishga o‘rgatadi.

- “Hamkorlik elementlari bo‘lgan guruhli o‘yinlar”:

FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRARISH INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI NOMLI III ILMYI ONLAYN KONFERENSIYA

Bolalar birgalikda muammolarni hal qiladigan jamoaviy o'yinlar ularni boshqalar bilan hamkorlik qilishga, turli xil yondashuvlarni muhokama qilishga va eng yaxshi yechimni jamoaviy topishga o'rgatadi. Bu nafaqat tanqidiy fikrlashni, balki ijtimoiy ko'nikmalarni ham rivojlantiradi.

3. Interaktiv o'yinlardan foydalanishning afzalliklari

- "O'rganishga bo'lgan qiziqishni oshirish": Mashg'ulotlarning o'yin shakli ta'limni qiziqarli va jozibali qiladi, bu esa bolalarni jarayonda faolroq ishtirok etishga undaydi.
- "Bilimlarni amalda qo'llash": Interaktiv o'yinlarda bolalar olgan bilimlarini amalda qo'llash imkoniyatiga ega bo'lalilar, bu esa ularning materialni tushunishini yaxshilaydi.
- "Turli tafakkur turlarini faollashtirish": O'yinlar ham mantiqiy, ham ijodiy fikrlashni rag'batlantiradi, shuningdek, tahliliy va kognitiv qobiliyatlarni rivojlantiradi.
- "Jamoada ishlash ko'nikmalarini mustahkamlash": Jamoaviy o'yinlar jarayonida bolalar birgalikda ishlashni, fikr almashishni, umumiy muhokamalar asosida qaror qabul qilishni o'rganadilar.

4. Ta'lim jarayoniga interaktiv o'yinlarni joriy etish bo'yicha tavsiyalar

- "Murakkablik darajasiga ko'ra o'yinlarni tanlash": Topshiriqlar murakkab, ammo haddan tashqari qiyin bo'lmasligi uchun o'quvchilarning yosh xususiyatlarini hisobga olish lozim.
- "An'anaviy usullar bilan uyg'unlashtirish": Muvozanatli ta'lim jarayoniga erishish uchun interaktiv o'yinlardan an'anaviy ta'lim usullari bilan birgalikda foydalanish kerak.
- "Raqamli texnologiyalardan foydalanish": Zamonaviy ta'lim platformalari tanqidiy fikrlashni rivojlantirish uchun o'yinlarning keng tanlovini taklif etadi, bu jarayonni yanada texnologik va qulay qiladi.
- "O'quvchilarning yutuqlarini baholash": Interaktiv o'yinlarda o'quvchilarning yutuqlarini muntazam ravishda kuzatib borish har bir o'quvchining kuchli va zaif tomonlarini aniqlashga va ta'lim yondashuvlarini takomillashtirishga yordam beradi.

Xulosa

FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQUARISH INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI NOMLI III ILMIY ONLAYN KONFERENSIYA

Interaktiv o'yinlar boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy fikrlashni rivojlantirish uchun kuchli vositadir. Ular tahliliy va ijodiy ko'nikmalarni shakllantirishga yordam beradi, shuningdek, bolalarni o'quv jarayonida faol ishtirok etishga undaydi. Ta'lim amaliyotida interaktiv o'yinlarni to'g'ri qo'llash o'qituvchilarga ta'limni yanada qiziqarli va samarali qilishga hamda o'quvchilarni kelajakda murakkab vazifalarni hal qilishga tayyorlashga yordam beradi